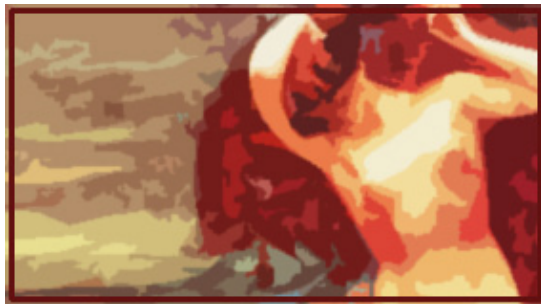

”En Wiccans Handbok”

- En ung wiccans guide till en kritisk läsning

av Onn
(info@wicca.nu)

© www.wicca.nu

Denna text får kopieras fritt så länge källa anges.

”En Wiccans handbok”

- En ung wiccans guide till en kritisk läsning

(version 2.0)

Jag vill börja med att klargöra att det du läser här inte ska tolkas som någon absolut sanning. Jag skriver utifrån mina egna personliga åsikter och det finns säkert många som inte håller med om allt jag säger. Läs min text kritiskt, och bedöm själv vad du tycker verkar vettigt.

Vad handlar den här texten om?

I stort sett den enda bok som finns om Wicca på svenska är ”En Wiccans handbok - En ung häxas guide till ett magiskt liv” av Jennifer Hunter. (Det här var sant när jag först skrev artikeln. Numera finns även Scott Cunninghams ”Wicca - Vägledning för den självständiga utövaren” på svenska.) Om du frågar vad folk tycker om boken på vilket wiccaforum som helst på nätet, så kommer förmodligen svaren att bli antingen något i stil med ”Den är underbar, den bästa bok jag läst!” eller ”Den är värdelös, läs något på engelska i stället!”. Den första varianten kommer förmodligen från någon som är ganska ny inom Wicca, medan de mer erfarna verkar dra mer åt den senare.

Själv tillhör jag den lite mer erfarna gruppen, och jag tycker nog att sanningen ligger någonstans mitt emellan. ”En Wiccans handbok” är inte riktigt så dålig som en del säger, men den har en hel del brister. Eftersom det ofta är den första bok en nybörjare kommer i kontakt med är dessa brister ett problem. Hur ska man som nybörjare veta vilka bitar som är bra och vilka som är direkt konstiga?

Det är där den här texten kommer in. Jag vill skriva en enkel guide som kan hjälpa dig att läsa Jennifer Hunters bok kritiskt, så att du blir medveten även om de brister som kanske inte är så uppenbara. Som jag skriver ovan grundar sig min text givetvis i mina egna åsikter om vad Wicca är. En hel del av det jag säger när det handlar om rena faktaupplysningar gäller för Wicca i allmänhet. Annat handlar mer om vad jag personligen tycker borde betonas i en sådan här bok.

Som med alla andra texter, läs kritiskt och ta till dig det som låter rimligt. Det viktigaste när man läser om Wicca (eller om vad som helst för den delen) är att titta på flera olika källor, jämföra och inte ta någon som fullkomlig sanning. Håller man bara det i bakhuvudet kan man faktiskt ha en del nytta även av ”En Wiccans handbok”.

Jag lägger upp min text så att jag först diskuterar några synpunkter som gäller för boken i allmänhet. Därefter kommer en ordlista för de värsta bitarna av översättningen. Sedan går jag in på specifika

kommentarer till varje kapitel. Jag blandar positiva och negativa påpekanden ganska fritt och gör också en del utvecklingar och lägger till saker som jag tycker fattas. Tanken är att man ska kunna läsa texten tillsammans med Hunters bok, som ett komplement kapitel för kapitel.

Jag kan inte gå in på varje liten del som jag finner felaktig, men jag försöker täcka in det mest väsentliga. Ibland behandlar jag de stora dragen, ibland plockar jag ut enskilda detaljer. Det jag tycker fungerar kommenterar jag oftast inte direkt. Eftersom jag utgår från bokens text men inte kommenterar allt kan min text verka ganska uppsplittrad om man läser den utan att ha ”En Wiccans handbok” bredvid. Och om jag verkar överdrivet negativ beror det alltså delvis på att jag tycker det viktigaste är att klargöra vad som faktiskt inte är särskilt bra i Jennifer Hunters bok. ;)

Eftersom det finns mycket att kommentera och tala om har min text blivit överraskande lång. Jag hoppas ändå att den inte är helt oöverstiglig, utan fungerar som det är tänkt, som en användbar guide för att läsa ”En Wiccans handbok” på ett vettigt sätt.

Allmänna synpunkter

”En Wiccans handbok” är uppenbarligen skriven för amerikanska förhållanden. Men Wicca är inte alls en lika utbredd religion i Sverige som i USA, och mycket ser ganska olika ut. Jag kommer att gå in närmare på skillnaden där det är extra tydligt.

I kapitel tre står det ”Wicca handlar inte bara om trolldomens mekanik”. Och det är faktiskt en rejäl underdrift. Wicca är i allra första hand en religion. Det mest grundläggande är förhållandet till Gudinnan och Guden, hur man nu uppfattar dem. Det finns många wiccaner som nästan aldrig ägnar sig åt det som här kallas ”trolldom”. Det känns som om den här boken lägger för stor tonvikt på just ”göra magi”-biten av Wicca, i stället för att ägna sig åt de verkliga religiösa grunderna. Är man i första hand intresserad av att ”trolla” borde man kanske bli en annan slags häxa i stället, eller hitta en helt annan inriktning.

Jennifer Hunter pratar en del om att magi inte i första hand är till för personlig materiell vinning. Men hon motsäger sig själv ganska mycket genom att rada upp mängder av exempel på folk som använder magi för att få jobb och pengar. Återigen, om ”trolleri” är den främsta anledningen till att man blir wiccan bör man nog välja en annan väg.

Översättningen

En av de största bristerna hos "En Wiccas handbok" (i fortsättningen förkortad EWH) är översättningen. Den är faktiskt riktigt dålig, och det på två sätt. För det första vimlar det av otympliga direktöversättningar och ålderdomliga, ganska "tantiga" ordvändningar. ("förbaskat", "och därmed basta", "aldrig på tiden!" och liknande) Hela tonfallet ger en sorts märkligt käck känsla, och jag kommer närmast att tänka på språket i en Harlequin-roman.

För det andra är en hel del viktiga ord direkt felöversatta. Det finns ett etablerat språkbruk inom svenska wiccakretsar. Översättaren, Anna Johnson, har uppenbarligen ingen koll på detta. Hon verkar egentligen inte veta någonting om Wicca, och följderna blir att hon hittar på egna översättningar och former för ord som redan har en klar benämning på svenska. Effekten blir att de som fått sin enda kunskap om Wicca från EWH använder andra ord än de flesta inom religionen, och inte framstår som särskilt listiga. Det är synd.

Jag försöker därför reda ut de begrepp som blivit oklara. Dels ger jag en mer användbar översättning och dels pratar jag lite om betydelsen. En annan brist i EWH är nämligen att den saknar en ordlista. Det finns heller inget index över var i boken olika begrepp förekommer. Det är viktigt att hålla de här översättningsmissarna (särskilt "häxa" och "häxkonst") i bakhuvudet medan man läser boken, annars kan det bli ganska fel.

"Wicca - wiccan"

De här orden är kanske de som brukar orsaka mest förvirring. På engelska heter själva religionen "Wicca". En person som utövar den kallas "Wiccan". Flera av dem blir "Wiccans".

I EWH översätts alla orden med "Wicca" (ibland i flertal: "wiccor"). Detta stämmer inte med hur orden används i vårt vanliga språkbruk inom Wicca i Sverige.

"Wicca" är bara namnet på religionen. Om du säger "Jag är Wicca", är det som att säga "Jag är Kristendom" eller "Jag är Hinduism". En utövare av Wicca kallas "wiccan". I flertal blir det "wiccaner". Alltså en wiccan, flera wiccaner. *Inte* en wicca, flera wiccor! ;)

Häxa - häxkonst

I engelskspråkiga länder används ofta "Wiccan" och "Witch" med samma betydelse. På samma sätt säger man ibland "Witchcraft" i stället för "Wicca". I den här boken används alltså ordet häxa med samma betydelse som ordet wiccan, och häxkonst som Wicca. Men i Sverige, och faktiskt i viss mån också USA och England, så stämmer det ganska dåligt.

Det finns mängder av människor som kallar sig häxor utan att vara wiccaner. Häxkonst behöver inte ens ha

något med religion att göra. En häxa är helt enkelt någon som ägnar sig åt hantverket häxkonst, magi, eller vad man nu vill kalla det. Visst, det finns många wiccaner som kallar sig häxor. Men långt ifrån alla, och vi har inte ensamrätt till ordet.

Hedning

Detsamma gäller i viss mån ordet hedning, översatt från "Pagan". Man brukar anse att det härstammar från "den som bor på heden", alltså en lantlig person som inte riktigt hängt med i den nya, aktuella religionen (Kristendomen), utan hänger kvar i det gamla. "Pagan" kommer ur det latinska "paganus", och var en romersk beteckning på civila, icke-soldater. Senare kan man tänka sig att det kom att beteckna dem som inte ville ansluta sig som soldater för Kristus, ungefär. Man brukar nu använda ordet hedning för att beteckna någon som tillhör antingen en förkristen naturreligion (sedan länge död, alltså), eller en nutida urbefolkningsreligion.

De som ägnar sig åt Wicca och andra nyskapande naturreligioner kallar vi nyhedningar ("Neo-pagans"). Nyhedendomen omfattar alla nyhedniska religioner, alltså bland annat Wicca, Druidism, Asatro med flera. Alla wiccaner är alltså nyhedningar, men alla nyhedningar är inte wiccaner. Nyhedendom kallas också ibland neopaganism, eller bara paganism.

Härskaren - Härskarinnan

De här orden är översättningar av "The Lord" och "The Lady", engelska beteckningar på Guden och Gudinnan. Jag tycker de fungerar dåligt på svenska eftersom de får det att låta som om våra Gudomar styr över oss som någon sorts enväldiga diktatorer. Det fungerar mycket bättre med Guden och Gudinnan, helt enkelt. Eller Fadern och Modern.

Häxcirkel - häxmöte

En sluten grupp wiccaner som arbetar tillsammans heter på engelska "coven" (plural; "covens"). Det är ett ord som används rakt av i wiccasverige. Alltså, det heter "ett coven, flera coven". En cirkel kan vara antingen den magiska cirkel man utför sin ritual i, eller möjligen en mer informell studie- och samtalsgrupp. Häxmöte... ja, det är väl några häxor som träffas lite... ;)

Förtrollning

Ordet "spell" är lite svåröversatt. Det används för att beskriva i princip alla praktiskt inriktade magiska arbeten. "Förtrollning" är en dålig översättning, eftersom det ganska sällan handlar just om att förtrolla någon eller något. "Formel" kan funka i vissa sammanhang. Annars kan man kanske helt enkelt säga "magisk ritual" eller "magiskt arbete".

Metafysisk butik

New Age-butik eller ockult butik fungerar mycket bättre.

Femudd

Av någon anledning översätts pentagram ibland i den här boken till femudd. Det kan bero på att översättaren vill skilja mellan pentagram och pentakel, men i allmänt bruk bland svenska wiccaner brukar man ofta använda ordet pentagram för att beteckna båda.

En genomgång av boken, del för del

Förordet

Jennifer Hunter säger i början av boken att hon vill ge korrekt information om Wicca. Hon vill beskriva religionen som den verkliga *är*, utan allt onödigt runt omkring. Hon ger intryck av att ge en objektiv bild av Wicca. Det här är såklart inte sant. Det Jennifer Hunter ger oss är *sin* version av Wicca, med tonvikt på de delar hon tycker är viktiga. Givetvis beskriver hon en hel del som gäller för de flesta, men det här är långt ifrån den neutrala skildring hon påstår.

Hunter säger att hon hellre pratar om ”hur” än ”vad”. Det är i viss mån sant, men faktum är att hon ägnar minst lika mycket plats åt att beskriva detaljer och yttre omständigheter som att berätta vad de har för grunder. En av de viktigaste uppmaningar en författare till en nybörjarbok i Wicca kan ge sin läsare är ”Läs mer! Läs andra böcker än den här! Tro inte blint på allt jag säger!”. Jag tycker det saknas lite här.

Hunter räknar upp de människor som hon senare citerar på olika ställen. Det här är bra, eftersom man får höra lite vad andra har att säga om Wicca. Å andra sidan får vi bara läsa de korta stycken Hunter valt ut. Och trots presentationerna får jag en ganska dålig bild av vilka de olika personerna är. Det hade varit bättre om de var lite färre (nu är de 21 stycken), som det är nu blandar man bara ihop dem. Det hade räckt med fem kanske, med en utförligare beskrivning av varje person.

Bra i den här delen är att Hunter betonar att den ”magiska världen” och vardagen egentligen inte är skilda åt och att man faktiskt måste testa själv för att verkligen förstå vad en sån här bok handlar om. Det är DU som utför magin, och det krävs massor av övning för att lyckas!

Kapitel ett

Den historiska beskrivningen här är minst sagt bristande. Vi vet en hel del om hur den grekiska och romerska förkristna religionen såg ut, men när det gäller de keltiska områdena, de man brukar hänvisa till när man talar om den religion som inspirerat Wicca, så vet vi nästan ingenting. Vi kan genom arkeologiska fynd göra en del gissningar. Vi kan läsa romarnas (inte helt pålitliga) beskrivningar av de folk de besegrade. Och vi kan läsa keltisk mytologi. Men kelterna bevarade sin kunskap endast muntligt, och mytologin skrevs ner flera hundra år senare av kristna munkar som tolkade den utifrån sin egen världsbild. Så även där måste vi gissa en hel del.

Det är också märkligt att prata om ”den gamla religionen” som om det vore en enda, samlad religion. Vi vet att folk tillbad en mängd olika gudar och gudinnor. Men vi vet inte hur de gjorde det, och hur mycket religionen skilde sig mellan olika folkgrupper och områden. Wicca är i viss mån ett försök att återskapa förkristna religioner. Men det är svårt att återskapa något man bara kan gissa hur det såg ut. Vi använder oss av de gudavärldar, panteon, som de förkristna religionerna vände sig till. På så sätt kan man känna en andlig gemenskap med dessa avlägsna förfäder. Men det är ont om mer påtagliga samband.

Ordet ”Witch” kommer ur det gammalengelska ordet ”wicce”, som betydde häxa. (Den manliga formen är ”wicca”, pluralformen ”wiccan”.) Dessa ord i sin tur har antingen sina rötter i det ännu äldre indoeuropeiska grundordet ”weg-”, som betyder något i stil med ”vara stark och livskraftig”, där det då skulle hänga ihop med äldre ord för ”den som kan väcka de döda”. Eller i grundordet ”weig-”, som hänger ihop med ”att böja eller vira något”, där man då kan tänkas koppla det till en förmåga att böja verkligheten efter sin vilja.¹

Beskrivningen av Gardner här är extremt kortfattad och förenklad, men stämmer i grova drag. Vi kan vara ganska säkra på att Wicca uppstod i och med Gardner, att det var han som skapade religionen, och att den alltså är drygt 50 år gammal. Det innebär inte att den är mindre värd än om den skulle ha varit den fortsättning på en obruten förkristen tradition som han hävdade. Den fungerar ju faktiskt ändå för oss som utövar den. Och vi kan fortfarande känna det andliga bandet till de förkristna religioner vi hämtar inspiration från.

Bra i det här kapitlet är att Hunter betonar att religionen inte är något som är hugget i sten, att den är ständigt föränderlig och påverkas av sina utövare. De åtta punkterna under rubriken ”Grundläggande Wiccatro”

¹ (Roten ”weg-”; <http://www.bartleby.com/61/roots/IE553.html>. Roten ”weig-” <http://www.bartleby.com/61/roots/IE559.html>, tolkningen enligt Isaac Bonewits; ”Real Magic” ISBN 0877286884.)

är också en ganska fin sammanfattning av saker som utgör grunden inom Wicca. Under punkt fyra kan man lägga till att vår grund i naturen till stor del yttrar sig genom att vi följer årshjulets åtta högtider, och att just årshjulet är en stadig bas för religionen.

Råden inför övningar och om dagbok är också vettiga.

Kapitel två

Den inledande texten om magins grunder är helt okej. Övningarna är också bra. Men jag har ett par påpekanden när det gäller ”Grundning och koncentration”. Jag antar att originalet säger ”Grounding and centering” eller ”To ground and center”. Det brukar snarare översättas med ”Att grunda och centrera”, eller ”jorda och centrera”. Lite märkligt i den här övningen är att bara rötterna betonas. Jag skulle uppmana dig att när du drar upp energin känna hur den formar en stark, rak och stadig trädstam i din ryggrad, och sprider sig runt huvud och överkropp i ett energifyllt lövverk. Det blir liksom ett lite fattigt träd med endast rötter, grundningen... Det viktiga i själva centreringsbiten här är den kraftfulla trädstammen.

Övningen med auran kan säkert vara nyttig. Den har dock egentligen ingenting med Wicca att göra, utan är snarare en teknik som en del väljer att använda sig av och andra helt struntar i. Det finns en hel del saker som inte nödvändigtvis har med Wicca att göra, men som många wiccaner ändå ägnar sig åt. Exempelvis tarot, kristaller, kraftdjur och annat. De står inte i motsättning till Wicca på något sätt, men man ska inte tro att de är en grundläggande del av religionen.

Stycket om skydd är lite märkligt. Man får intrycket av att man måste gå omkring och hålla upp sin magiska sköld dygnet runt vart man än går, för att vara en ansvarsfull wiccan. Så är det förstås inte. I vissa lägen kan det vara jättebra att ha koll på den här tekniken, men om man inte känner sig extra utsatt klarar man sig lika bra utan.

När det gäller elementen tycks de flesta mer etablerade traditioner vända sig till endast fyra. Det femte, ande, förekommer inte lika ofta. Olika traditioner associerar också staven och athamen med antingen luft eller eld. Själv förknippar jag athamen med eld, eftersom den för mig har mer tydligt befallande och kraftfulla egenskaper. Staven är då mer ”luftig” och intellektuell.

Häxkitteln, som Hunter associerar med anden, kan också förknippas med Norr eller Väster, om man inte använder sig av andelementet.

Kapitel tre

Uttrycket ”Du är Gud” (”Thou art God”) används inom den nyhedniska rörelsen Church of All Worlds. Det är möjligt att det ofta används inom den amerikanska wiccarörelsen. I den svenska har jag inte hört det nämnas en enda gång. Dock används tydligen orden ”du/jag är Gudinnan” i princip som en trosbekännelse inom den Dianiska traditionen också i Sverige.

Jag anser inte att Wicca kan kallas en monoteistisk religion utan att man omdefinierar ordet ”monoteism” fullständigt. Visst, det finns många wiccaner som anser att Guden och Gudinnan, alla gudinnor och gudar, i slutändan är en enda enhet. Men samtidigt är det grundläggande inom Wicca att det Gudomliga är åtminstone tudelat (Även om en del wiccaner bara vänder sig till Gudinnan. När det gäller dianiker råder det delade åsikter om ifall man räknar dem som wiccaner. De flesta erkänner Gudens existens i någon form, men väljer att bara vända sig till Gudinnan, medan andra helt utesluter Guden.) De flesta wiccaner tillber dessutom ett flertal namngivna gudar och gudinnor. Att det Gudomliga är både kvinnligt och manligt, och att dessa delar är lika viktiga, är centralt inom Wicca.

Det som beskrivs i det här kapitlet är delvis Jennifer Hunters personliga syn på det Gudomliga. Även om i stort sett alla wiccaner vänder sig till Guden och Gudinnan kan de betraktas på en mängd olika sätt. En del ser dem kanske bara som stora, ganska opersonliga energier, där olika mer tydliga egenskaper symboliseras av de namngivna gudarna, eller som aspekter av människornas eget kollektiva undermedvetna. Man kan se de enskilda gudarna som fristående, personliga varelser med en helt egen vilja eller endast som delar av de större, Guden och Gudinnan. Synen på det här kan skilja sig mycket, till och med mellan människor i samma coven, utan att det hindrar dem från att arbeta rituellt tillsammans.

Jag tycker att Hunter läser sig lite väl mycket vid könsklischeér när hon beskriver den behornade Guden. Visst besitter han många aggressiva, pådrivande egenskaper. Men det innebär inte att han bara står för ”kraftfulla” saker, lika lite som det innebär att det inte finns aggressiva och pådrivande egenskaper även hos olika gudinnor.

I det här kapitlet talas det om motsatser. Det kan vara lite missvisande. I monoteistiska religioner, exempelvis Kristendomen, har man ofta en dualistisk världsbild. Det betyder att saker delas upp i motsatser som står i konflikt till varandra. Exempelvis är Gud god. Eftersom Gud bara är god, men det också finns saker som man uppfattar som onda, måste man samla all den där ”öndskan” nånstans. Då blir Djävulen den onde, och så kämpar dessa båda motsatser mot varandra. (Detta är givetvis något av en

förenkling av den kristna världsbilden.) På det här sättet kan man dela upp allting i vitt eller svart, rätt eller fel. Det finns inga nivåer däremellan.

Inom Wicca har vi i stället något jag vill kalla en polär världsbild. Det betyder att saker kan betraktas som två delar som kompletterar varandra, som de båda polerna i en magnet. Båda delarna är lika beroende av den andra, har delar av den andra inom sig och definierar den andra. Utan den ena kan inte den andra finnas.

Om det inte finns mörker blir ordet ljus meningslöst. Och det behöver inte heller vara absolut ljus, eller absolut mörkt. Det finns en oändligt nyanserad skala däremellan. Och varje del existerar i en ständig växelverkan med sin ”motsats”. För att nytt liv ska uppstå och klara sig måste det gamla dö. För att fröet ska få näring och gro måste den gamla trädstammen multna ner. För att jag inte ska svälta ihjäl måste säden skördas.

Inom Wicca är det Gudomliga inte odelat ”gott”. Det Gudomliga omfattar hela världen, och därför innefattar det allt som finns. Gudinna är inte bara liv, utan också död. Hon är både ljus och mörker, natt och dag, sommar och vinter. Och allt däremellan. På samma sätt är Guden inte endast den spirande växtligheten och den livgivande solen. Han är också jägaren som faller djuret, och skörden som måste offras för att ge nytt liv, den döende konungen om hösten.

Övningarna för att komma närmare olika gudar och gudinnor verkar helt okej.

Kapitel fyra

Som jag påpekar i ordförklaringen av ”Häxa - häxkonst”, så har ordet ”Witchcraft”, använt liktydigt med ”Wicca”, här översatts till häxkonst. Betydelseerna stämmer dock inte på svenska. Det inledande resonemanget här skulle ha stämt om man hade översatt till ”Wicca” i stället. Wicca är en religion och ett trossystem som innefattar mycket mer än bara magi. Ordet häxkonst däremot kan ofta användas för att beskriva just bara det: praktisk magi. Och mängder av häxor är som sagt inte alls religiösa.

De allmänna resonemangen kring hur magi fungerar är helt okej här. Man kan påpeka att det går att betrakta magi väldigt olika, och den metod för magi som beskrivs här är bara ett av många sätt att göra det på. I vissa magitraditioner är det enormt viktigt att använda exakt rätt ord, formuleringar och uttal, medan andra endast ser till själva avsikten.

Dessutom finns det några mer allvarliga tveksamheter. Hunter verkar på sidan 72-73 anta att man antingen tycker att bara gudar kan utföra magi, eller att människan gör det helt på egen hand. Faktum är nog att de flesta

wiccaner utför magin själva, med gudarnas hjälp. Alltså, även om jag själv utför den magiska handlingen så blir den definitivt starkare om jag dessutom kan få med mig kraften från en gudinna eller gud, exempelvis. Det handlar om ett samspel.

I sina tankar kring att ta ansvar för sitt eget liv resonerar Hunter som om varje människa vore en helt avskild enhet, helt oberoende av världen omkring sig. Faktum är att det är omöjligt att helt styra sitt eget liv. Dels är man ständigt beroende av yttre omständigheter som jobb, var man bor, hur mycket pengar man kan tjäna, sin hälsa, vilka människor man träffar. Dessutom påverkas man enormt av sin bakgrund, vilken samhällsklass ens föräldrar tillhör, sin religiösa bakgrund, uppfostran, händelser under uppväxten och så vidare. När Hunter pratar om att ”inte alla vill vara friska och lyckliga” låter hon ganska cynisk, och hon gör hela ”ta ansvar”-biten enklare än den i själva verket är.

Etikstycket är på det hela taget bra. Det man bör tillägga är att trefaldighetsregeln (”The Threefold Law”) knappast är tänkt att tas bokstavligt. Det fungerar inte så att allt jag gör kommer tillbaka *exakt* tre gånger större. I stället handlar det just om att betona att effekten ofta påverkar världen på fler sätt än man kunnat förutse, och därmed återverkar på en själv mångfalt mer än det man skickar ut. Särskilt när det gäller magi, som ofta fungerar på fullständigt oväntade vägar. Olika wiccaner kan dessutom ha ganska skilda åsikter om trefaldighetsregeln. Det finns många som inte bryr sig om den alls. Man skulle kunna omformulera trefaldighetsregeln som ”Tänk på vad du gör, för konsekvenserna kan bli större än du tror”.

När det gäller om de fysiska tillbehören har någon kraft i sig själva eller bara hjälper till att fokusera viljan finns det olika åsikter. Hunter påstår tvärsäkert det sistnämnda, men det handlar då om just hennes synvinkel. Visst har hon rätt i det stora hela, men vissa redskap i vissa situationer kan faktiskt betraktas som magiska eller magiskt laddade i sig. Detta beror förstås också på vilken tradition magiutövaren tillhör, och vilken syn hon har på magi.

I stycket ”Avsikt och fokusering” finns det ett exempel med någon som försöker skaffa ”massvis med pengar” med hjälp av magi. Hunter skriver ”Han kunde ju ha tagit livet av en äldre släkting som sedan lämnade en förmögenhet efter sig”. Det är ett väldigt extremt scenario, särskilt i formuleringen ”tagit livet av”. Jag har svårt att tro att man faktiskt kan ta död på folk bara genom att formulera sig lite för allmänt och oförsiktigt när man utövar magi. I så fall vore ju all magi fullständigt livsfarlig (bokstavligt talat), eftersom

man aldrig hundra procentigt kan vara säker på att ens formuleringar inte har några luckor. Visst är det viktigt att tänka på vad man använder magi till, och hur. Men det här är ett riktigt dåligt exempel.

Stycket på sidan 87 om att magi inte går att återkalla är mycket vettigt.

Kapitel fem

Inledningen om sabbaterna är på det hela taget bra. En nyttig upplysning är just den om att kelterna bara firade de fyra ”stora” högtiderna, och att Wicca är den första religionen som firar alla åtta. Men en sak bör tilläggas här. Visst firar vi årshögtiderna som en hyllning, och för att hålla kontakten med naturen omkring oss. Men framför allt gör vi det för att *delta* i naturens ständiga förändring. Genom att fira sabbaterna är vi inte bara passiva åskådare till årstidernas växlingar, utan spelar i stället med och upplever personligen hur årshjulet går runt.

Jag tycker det är lite trist att säga att en promenad i skogen kan vara en sabbatsritual. Att vad man än gör kan vara en sabbatsritual, bara man bestämmer sig för det. Det är i viss mån sant, men det uppmuntrar också till att man låter bli att anstränga sig. En årshögtid är en viktig händelse, en av åtta verkliga *högtider* under ett år. Om man verkligen är engagerad som wiccan tycker jag det känns rimligt att man faktiskt lägger ner lite extra energi och eftertanke på ett sådant tillfälle, och inte bara nöjer sig med det enklast möjliga. Om man sedan kommer fram till att skogs promenaden är det som fungerar bäst, så okej. Men det viktiga är att man gör det för att man verkligen funderat över möjligheterna, och kommit fram till att det är det bästa.

Styckena om de olika högtiderna är lite kortfattade, och det hade varit bra med mer information just eftersom de utgör grunden för själva religionen. Jag har några små anmärkningar kring vissa.

”Jul” inom Wicca brukar stavas Yule även i Sverige. ”Vintergröna” ska förmodligen vara julgran...

Imbolc är ett ord vars ursprungliga betydelse man inte är säker på. Den brukar antas vara antingen ”in the belly”, ”i magen” som Hunter skriver. Eller ”ewes milk” (från gaeliska Oi-melc”), som betyder fårmjök och syftar på att fårens juver vid denna tid fylls av mjök till lammen.

Majstången är i Sverige midsommarstången. Ordet ”maj-” som ibland används i namnet syftar inte på månaden, utan på ordet ”att maja”, som betyder ungefär ”att klä med gröna växter”. Midsommarstången som vi använder den i Sverige idag kom hit från Tyskland någon gång kring 1300-talet. Här har den alltså inte särskilt uråldriga

traditioner, även om dess rötter säkert är mycket gamla i ett större sammanhang. Att ritualen bevarats oförändrad genom årtusendena är därför ett konstigt påstående.

De gamla kelterna ansåg att sommaren började i och med Beltane, så resonemanget kring Midsommar här är lite konstigt. Särskilt som de inte firade Midsommar...

Det är inte helt klarlagt att Jesu död på korset bara är en återspeglning av tidigare gudsmyster. Det som däremot är ganska tydligt är att han inte, som Hunter påstår ”...dör och återuppstår, dör på nytt och återuppstår”. I och med att kristendomen är linjär, där världen tidsmässigt har en början och ett slut, inte som Wicca cirkulär, så är det återkommande firandet av Jesu död och återuppståndelse inte ett firande av en cyklisk händelse. Skillnaden mellan Jesus och vår skörde gud är att den senare dör för att ge oss liv, medveten om att döden är en förutsättning för livet. Han måste dö för att senare kunna återfödas efter en tids vila i dödsriket, och leva igen gång på gång. Jesus dör i stället *en* gång, för att ta på sig människornas synder, och sedan stiger upp till himlen där han lever för evigt.

Som wiccan bör man fira alla årshögtiderna. Det skapar en förståelse för naturens och årstidernas växlingar, och skapar en närmare kontakt med Guden och Gudinnan. För varje år fördjupas den insikten och kontakten, och det är därför viktigt att hålla igång sitt firande åtminstone på något sätt. Det är dessutom bra att använda sig av en mytologi som får de olika högtiderna att hänga ihop. I stället för att bara fira dem som separata händelser är det viktigt att se hur de följer på varandra. Genom att spela upp en mytologisk handling som sträcker sig över hela årshjulet vid varje högtidsritual får man ett tydligare grepp om hur allt hänger samman. Det kan exempelvis handla om hur Guden föds vid Midvinter, växer under våren, förenas med Gudinnan vid Beltane och Midsommar, dör vid Lughnasad och anländer till dödsriket vid Samhain. Givetvis i kombination med hur Gudinnan följer honom på vägen. Leta i olika mytologiska skrifter och titta på hur andra traditioner arbetar, så att du hittar en mytologi som fungerar för dig.

Kapitel sex

Redskapskapitlet är varken direkt dåligt eller överdrivet bra, enligt min åsikt.

Olika wiccaner förhåller sig väldigt olika till sina redskap. En del anser att de är enormt personliga och magiskt laddade, och bara får hanteras av ägaren, medan andra betraktar dem som vilka föremål som helst. Själv tror jag att redskapens effektivitet väldigt mycket är beroende av hur man behandlar dem. Ser man dem som speciella och magiska så kommer de att vara mer effektiva i en ritual än om man behandlar dem vårdslöst.

Som jag tidigare nämnt kan athamen och staven i olika traditioner omväxlande associeras med öster och söder.

På flera ställen i ritualtexter förekommer här ”Må detta vara”. Det är en översättning av ”So mote it be”, och jag skulle nog hellre också översätta det ”Så må det bli” eller liknande. En smaksak.

Hunter skriver på sidan 119 om redskapen, ”Du behöver dem egentligen inte för att utöva magi”. Det är i och för sig i viss mån sant. Det går utmärkt att utöva magi helt utan redskap, åtminstone om man har en viss erfarenhet och vet hur man ska göra. De kan dock underlätta det magiska arbetet en hel del, liksom alla andra hjälpmedel som samarbetar för att förstärka den magiska upplevelsen. Ju fler handlingar och intryck man kan använda för att förstärka upplevelsen i sin ritual, desto effektivare kommer man att bli. Ju fler sinnen som via inre och yttre påverkan kan få hjälp att koncentreras på det magiska syftet, desto bättre kommer man att lyckas. Redskapen kan därför hjälpa till en hel del på vägen, särskilt om man är nybörjare. Jag menar inte att man måste skaffa allt genast, eller med en gång ge sig ut och köpa en athame för flera tusen kronor. Bara att man inte ska underskatta redskapens nytta. Jennifer Hunter själv har ju trots allt ägnat ett helt kapitel åt dem... ;)

De flesta traditioner jag träffat på placerar altaret i Norr. Det är en klassisk riktning för gudarnas hemvist och en plats för död och återfödelse. Dessutom är det den fjärde och sista riktningen man öppnar.

Det sista citatet, med ”Blair”, känns lite tveksamt. Visst kan man klara sig utan redskap, men man ska ha klart för sig varför man gör det valet, och vad det är man väljer bort. Om man aldrig ens gör ett försök att arbeta med redskap kan man inte avgöra om man klarar sig bättre utan. Vissa av redskapen utgör dessutom en del av basen i den wiccanska ritualformen.

Kapitel sju

När Hunter skriver att häxor (bör snarare vara wiccaner. Det finns mängder av olika häxor, som alla definierar ritualen olika.) definierar en ritual som en helig symbolisk handling är hon lite oklar. I ritualer använder vi oss på olika sätt av symboler. Men de handlingar vi utför är verkliga, de har en verklig betydelse, om än på delvis andra plan än det vi vanligtvis betraktar som verkligt. En wiccaritual är inte symbolisk i den betydelsen att den *föreställer* något annat än själva handlingen. Varje handling *är* vad vi säger att den är. Vi *gör* det som vi för en utomstående kan tyckas bara låtsas göra. En symbol är i det här fallet egentligen ett med det som den symboliserar. Låter det rörigt? Det blir gärna det när man försöker förändra sina föreställningar

om hur verkligheten egentligen fungerar. Men det är nödvändigt, om man vill lyckas med magi.

Hunter gör en tydlig skillnad mellan ”hyllningsritualer” och rituellt magi. Det tycker jag (men inte alla wiccaner, givetvis) är fel. Jag anser att vi använder oss av samma grundläggande krafter och egenskaper när vi tar farväl av skördeguden vid Lughnasad som när vi utför helande magi för en vän. Det som skiljer sig är syftet, och hur vi använder oss av energin. Dessa två inriktningar kan dessutom blandas, så att vi vänder oss till Gudinnan för att få hjälp i helandet, till Guden för att få energi inför ett nytt projekt, eller liknande.

När Hunter pratar om att rena det magiska rummet glömmer hon bort att berätta varför. Det handlar helt enkelt om att göra sig av med alla olika energier som redan finns på platsen. Det behöver inte vara negativa saker, bara allt möjligt som inte riktigt hör dit och som framför allt är i vägen när man ska genomföra sin ritual. Man kan också rena sig själv inför ritualen, exempelvis genom ett bad, eller med saltvatten och rökelse. Det handlar då inte om att stå ren inför gudarna i den kristna betydelsen, utan ”synd”. I stället gäller detsamma som för att rena ritualplatsen. Men gör sig av med störande och ovidkommande energier för att kunna koncentrera sig på ritualen.

Det finns olika åsikter om hur man förhåller sig till cirkeln. Många tycker att man ska göra en öppning i den om man vill gå ut, exempelvis med sin athame. Andra anser att man kan passera ut och in ändå, bara man gör det med respekt och så sällan som möjligt.

Att åkalla elementen (eller åkalla riktningarna, som jag hellre säger eftersom det känns tydligare, då man faktiskt vänder sig till de olika väderstrecken) handlar inte bara om att förena sig med dem, som Hunter skriver. Man kallar in allt det som de olika elementen står för i cirkeln för att den ska bli komplett och innefatta alla nödvändiga delar av världen. Elementen är så mycket mer än bara luft, eld, vatten och jord. Elementet luft innehåller riktningen öster, våren, morgonen, nymånen, Jungfrugudinnan, den unge Guden och oräkneliga andra saker. Det är inte så att alla dessa saker bara är *symboler* för luft. På ett magiskt plan *är* allting som vi placerar i öster elementet luft. Morgonljuset, östanvinden och falken *är* elementet luft.

Olika människor använder olika tekniker och förhållningssätt när de åkallar riktningarna. Man kan tänka sig att man öppnar en port mot allt det man vill kalla in från en viss riktning, och därifrån släpper in det i cirkeln. Det handlar om en kombination av att känna av vad riktningen och elementet innebär, och att aktivt dra in det i cirkeln.

Det finns många som inte alls använder sig av det femte elementet, ande. Fundera över hur du vill göra, läs igenom andras ritualer och tänk igenom hur du ser på cirkeln och det magiska arbetet. Självt har jag väldigt sällan känt något behov av att använda det.

Att dra ner månen ("Drawing Down the Moon") är en svår och erfarenhetskrävande handling. Man drar bokstavligt talat in Gudinnan i sin kropp, och låter sig åtminstone delvis besättas av henne. Det är inget man ens bör försöka göra som nybörjare, och jag tror dessutom det är enormt svårt utan handledning från en mer erfaren person. Man kan säkert försiktigt pröva sig fram, men jag skulle råda alla att vänta ett flertal år innan de ens försöker. Motsvarande handling när det gäller Guden kallas "drawing down the sun", och utförs betydligt mer sällan.

Påståendet på sidan 135 att "Om du åkallar Athena eller bara 'vishetens gudinna' blir resultatet detsamma" är felaktigt på två sätt. För det första är Athena inte *endast* vishetens gudinna. Hon är en mångsidig personlighet med massor av andra egenskaper. För det andra beror det väldigt mycket på hur man tror att gudar och gudinnor egentligen existerar. (Se det jag skrivit angående kapitel tre.) Om man bara ser de namngivna gudarna som arketyper, personifieringar av olika egenskaper, så stämmer påståendet till viss del. Förutom då att Athena inte bara handlar om visdom. Men tror man att alla de olika gudomarna faktiskt är skilda väsen och personligheter så kommer man definitivt att få träffa helt olika gudinnor om man åkallar antingen Athena eller "vishetens gudinna".

Alltså, man använder sig inte av särskilda gudanamn bara för att de är "roliga att använda i ritualer". Man vänder sig till en viss gudinna för att man vill ha kontakt med just henne och ingen annan.

"Stora sanningsriten - symbolriten" är riktigt dåliga översättningar. "The Great Rite", den stora riten, är en ritualhandling som handlar om föreningen mellan Guden och Gudinnan. Den kan utföras symboliskt ("symbolic Great Rite"), med en bågare och en athame. Detta har här översatts till "stora symbolriten". Eller så kan den genomföras fysiskt ("true" eller "actual Great Rite") genom att en man och en kvinna kallar ner Guden och Gudinnan i sig och har sex. Detta har översatts till "stora sanningsriten". Det senare äger endast rum mellan två personer som redan är ett par, och inte heller medan de andra covenmedlemmarna är närvarande. Jag har faktiskt aldrig hört talas om något fall där den utförts, och det verkar som om den symboliska varianten är den som uteslutande används. Man bör förhålla sig ytterst skeptisk till sex i ritualer, och det bör praktiseras endast av verkligt erfarna utövare som båda är fullständigt med på vad som ska hända.

Bättre översättningar är "den symboliska Stora Riten" och "den fysiska Stora Riten".

Egentligen är båda varianterna "symboliska", eftersom det i lika stor mån handlar om att prästen och prästinnan agerar som medium för Guden och Gudinnan i deras förening. Även om upplevelsen i den fysiska varianten förmodligen blir starkare, handlar det i grunden om samma förening. Det gäller att vara mycket medveten om vad man faktiskt gör när man utför den här handlingen (även "symboliskt"), och det finns många wiccaner som inte utför den vid varje årshögtid, kanske bara vid Beltane. Man kan till exempel låta Gudinnan välsigna ritualdrycken utan att använda just den här metoden.

Översättningen "Som athamen förhåller sig till älskaren... så förhåller sig bågaren till den älskade" bör nog snarare vara "Som athamen förhåller sig till Guden... så förhåller sig bågaren till Gudinnan". Eller "mannen" och "kvinnan".

En del wiccaner anser att rörelse motsols i cirkeln är lämplig när man ska fördriva ("banish"), göra sig av med eller ta farväl av något, och brukar därför stänga riktningarna i motsols ordning.

De fem avslutande punkterna här är bra. Precis innan säger Hunter dock "Man kan också vara häxa utan att någonsin utföra en ritual". Beroende på vad man menar med ordet "häxa" kan detta vara sant. Men jag tycker själv inte att man kan vara wiccan utan att utöva ritualer. Den här religionen handlar inte bara om att gå omkring och tro. Man måste göra saker också. Om man aldrig firar årshögtider och månar, träffar Guden och Gudinnan i ritualer och aktivt deltar i årstidernas växlingar så har jag svårt att förstå varför man vill kalla sig wiccan. Visst, man kan ha en hednisk tro och en hednisk livssyn utan att vara praktiserande hedning. Men Wicca är ursprungligen en aktiv och krävande mysteriereligion, som bygger på att alla utövare själva är präster och prästinnor. Det som då krävs är att man också har självdisciplinen och engagemanget som behövs för att faktiskt utöva religionen. Annars kan man kanske nöja sig med att bara kalla sig hedning.

Kapitel åtta

Hela inledningen till det här kapitlet är okej. Övningarna är också bra. Man bör dock poängtera att vi inom Wicca inte talar om "andra världar" på samma sätt som en del andra religioner. Wiccaner ser oftast inte den andliga världen som fundamentalt skild från den fysiska.

Under apelsinövningen står det lite om Wicca och New Age. Detta är begrepp man lätt blandar ihop, och jag vill förklara skillnaden lite. Wicca är inte en del av New Age. De båda rörelserna har en del drag gemensamt, men det

handlar delvis om att de hämtat inspiration från samma källor, inte att de hänger ihop med varandra. New Age är inte en religion. Det är ett samlingsnamn för en mängd olika trosföreställningar, tekniker, begrepp och idéer, som man kan kombinera lite som man vill. Man kan se det som ett andligt smörgåsbord, där man kan plocka ihop exempelvis kristallhealing, auramassage, indianmusik och trumresor som man själv vill, utan att alls behöva vara religiös. Det är en väldigt splittrad rörelse.

Wicca är en religion. Den är också ganska splittrad och kan skilja sig mycket mellan olika traditioner, men den har ändå en del gemensamma grunder. Tar man bort dem sysslar man inte med Wicca längre. Och tron på Guden och Gudinnan är en fundamental del av dessa grunder. Om New Age är ett smörgåsbord är Wicca mer som en pizza. Man kan lägga på olika tillbehör, men man behöver ändå behålla vissa grunder för att det fortfarande ska se ut just som en pizza.

En grundläggande skillnad mellan Wicca och New Age är att man inom New Age ofta ser det andliga eller gudomliga som transcendent, det vill säga skilt från den fysiska världen. Det andliga finns på någon sorts "högre plan". Inom Wicca der vi det andliga och gudomliga som immanent, det vill säga som ett med den fysiska världen. Allt finns på samma nivå, och det fysiska är inte lägre eller sämre än det andliga.

Kapitel nio

Initiering kan ses på väldigt många olika sätt. Jennifer Hunter har en ganska begränsad syn. Hon verkar tro att en verklig initiering endast kan komma av sig själv, given av Gudarna, och att den rituella initieringen bara är en symbol och en bekräftelse på detta. Som någon sorts diplom.

Givetvis får hon tycka som hon vill, men det här är långt ifrån allas åsikt. Själv anser jag att initieringen är mycket mer komplicerad, och en kombination av inre process, kunskapsöverföring, erkännande och början på något nytt.

När någon initieras i ett seriöst coven händer flera saker. Dels blir man en del av covenets tradition. Det innebär att man praktiskt tas upp i gemenskapen, men också att man får del av en magisk och rituell tradition. Och den som initierar den nya medlemmen (initianden) gör också en magisk överföring till denna, en verklig anknytning till covenet. Initieringen utförs först när initianden är redo, och har alla kunskaper som krävs för att förstå vad som händer. Samtidigt är den början på något nytt, ett aktivt steg vidare på utvecklingsvägen som wiccan. Detta är en process som kommer att äga rum inom initianden, och som bara delvis kan påverkas av yttre omständigheter. Men en verklig initiering

hjälp till att starta den processen, även om den givetvis kommer att ta lite tid.

När det gäller självinitiering går åsikterna isär ganska mycket mellan olika wiccaner. Somliga anser att endast den som initierats i ett traditionellt coven bör få kalla sig wiccan, medan andra tycker det är helt okej att initiera sig själv när man är redo.

Det som många gör när de utför en självinitiering skulle jag dock snarare kalla dedikering. Det innebär att man rituellt påbörjar sin väg som wiccan genom att inför Gudinnan och Guden lova att följa dem, fira årshögtiderna och så vidare, kanske för en bestämd provotid. Detta kan man göra helt på egen hand efter att ha satt sig in i vad Wicca är så pass noga att man vet att detta är en religion som förmodligen kommer att passa en. Om man sedan verkligen gör så gott man kan, praktiserar, övar och studerar engagerat, så kan man senare avgöra om man känner sig mogen för en självinitiering. Jag tycker att man bör vänta i åtminstone ett år, gärna längre. Det viktiga är inte att snabbt se till att bli initierad, utan att initieringen verkligen känns ärlig, sann och genomtänkt när man väl gör den. Kanske har man vid det laget insett att man hellre vill leta upp ett coven att be om initiering i.

Det finns också många som anser att en initiering inte är något man *kan* utföra på sig själv, åtminstone inte fullt ut. För att en sann initiering ska äga rum måste den då utföras av en annan person, så att en verklig energiöverföring äger rum.

Hunter pratar på sidan 174 om den stora fördelen med "gör-det-självmetoden", där man plockar ihop sin egen tradition. Givetvis kan man tro och göra precis som man vill, men om man plockar så fritt att man missar stora delar av Wiccans grunder kan det bli tveksamt varför man alls vill kalla sig wiccan. Och den främsta nackdelen med den här plockmetoden är just att man riskerar att tappa bort viktiga grunder. Jag menar inte att man nödvändigtvis måste ansluta sig till en färdig tradition eller följa en bestämd bok helt slaviskt. Men läs många olika böcker och försök hitta de viktigaste grunderna, som du kan använda för att utforma dina egna ritualer. Det är bra att se vad andra har gjort, vad som uppenbarligen har fungerat tidigare.

Det Jennifer Hunter beskriver i slutet av det här kapitlet skulle jag definitivt kalla självdedikering, inte självinitiering.

Kapitel tio

Det här kapitlet är helt okej. Stycket om att inte glömma det fysiska är värt att tänka på.

Viktigt att betona är dessutom att man ska akta sig för att lägga så mycket tonvikt på magiutövandet i sitt liv att man glömmar att det faktiskt finns fysiska, och ofta bra mycket effektivare sätt att göra saker. Många som jag pratat med har utfört allt mindre ”praktisk” magi ju mer erfarna de blivit, och alltmer koncentrerat sig på de mer rent religiösa delarna av Wicca.

Kapitel elva

Anledningen till att det i Gardners lagar om Wicca finns många stycken som handlar om risken att bli upptäckt är förmodligen att han ville att religionen skulle verka gammal. När han skrev sina ”Laws of the Craft” ville han att det skulle se ut som om de hade skrivits vid tiden för häxprocesserna. Visserligen fanns det en lag mot trolldom i England fram till 1951, men den utgjorde knappast något hot på Gardners tid.

Vi vet väldigt lite om hur religionen i det förkristna Europa såg ut. Vi har ingen aning om ifall den var en ”familjeangelägenhet”, som Hunter påstår, och ”en del av vardagen”.

”Wiccatraditionen bör vara till för alla” är definitivt en åsikt som Hunter inte delar med särskilt många wiccaner. Visst, alla ska ha rätt att söka sig till Wicca och ta reda på om det är en religion som passar dem. Men vi tror inte att Wicca är rätt för alla människor, och många trivs bättre i en helt annan religion. Dessutom är Wicca ursprungligen uppbyggt som en ganska krävande mysterietradition, där var och en tar ansvar för sin egen andliga utveckling och själv blir präst eller prästinna. Det *krävs* en viss grad av engagemang för att man ska kunna vara wiccan. Är man inte beredd att ta på sig det arbetet kanske man bör fundera på någon annan nyhednisk inriktning, eller helt enkelt bara kalla sig hedning.

Stycket med olika punkter om hur man kan hitta andra hedningar är i stort sett vettigt, men här blir det väldigt tydligt att boken är skriven i USA och inte passar så bra för svenska förhållanden. Det är betydligt mindre vanligt med wiccaner och andra hedningar här i Sverige, och de är svårare att hitta. Det finns inget direkt överflöd av studiecirklar, tidskrifter, öppna cirklar och liknande. De två bästa sätten att hitta andra wiccaner i Sverige skulle jag tro är internet och pubmoot. På nätet finns en hel del sidor med information om wicca, och dessutom många forum där man kan komma i kontakt med likasinnade.

Ett pubmoot är en träff för folk med allmänt hedniska eller ockulta intressen, där man kan lära känna nya människor och diskutera allt mellan himmel och jord.

Pubmootet äger ofta rum just på en pub eller liknande eftersom man då får en naturlig åldersgräns. Men det finns även träffar på caféer. Ofta ses man en gång i månaden. Info om var man hittar olika pubmoot finns under ”**Vad är Wicca?**” på www.wicca.nu.

Att gå med i ett coven (här dåligt översatt till häxcirkel) är inte heller så lätt i Sverige som i USA. Det finns betydligt färre grupper och de är svårare att hitta. Förmodligen kommer man inte att kunna välja mellan ett flertal och se vilken som passar en bäst. Om man inte bor i en lite större stad är chanserna att hitta ett enda coven faktiskt ganska små. Och att vara med på distans fungerar dåligt eftersom allt arbete bygger på aktivt deltagande.

När man väl hittar ett coven som verkar intressant (exempelvis via nätet), ska man givetvis vara försiktig och vara noga med att bilda sig en så tydlig uppfattning som möjligt om ifall gruppen passar en. Jag har svårt att tänka mig ett coven som låter alla intresserade fika med några av medlemmarna, vara med på möten eller ”delta i en ritual eller två” (!) som Hunter föreslår. Förmodligen får du träffa en medlem, som kan besvara frågor och för covenets räkning ta reda på mer om vem du är och om du skulle passa in i gruppen. För det här handlar ju inte bara om att du ska hitta en grupp du trivs med. De övriga medlemmarna måste också tycka att du passar in, och er uppfattning om vad Wicca är måste stämma överens hyfsat.

Varningssignalerna som Hunter tar upp är bra. Den om sex är dock lite för vagt formulerad. Sexuell initiering är ALDRIG en del av en ritual. Om någon förväntar sig sex för att du ska få gå med eller ”stiga i graderna”, lämna gruppen! Den grundläggande förutsättningen för att sex möjligen ska kunna förekomma i en ritual är att det sker mellan två erfarna personer som är fullt medvetna om syftet, och båda är helt med på det. Sex förekommer så gott som aldrig i en wiccaritual, och definitivt inte som inträdeskrav!

Man kan som regel säga att inga seriösa coven tar in medlemmar under 18 års ålder. Träffar man på ett som säger ”Vi tar egentligen bara in folk som fyllt 18, men du verkar så mogen så du får gå med ändå” ska man vara ytterst försiktig. 18-årsgränsen hänger delvis ihop med att man blir myndig då, och inga föräldrar har rätt att lägga sig i vad man gör med sitt liv. Covenant behöver alltså inte få problem med upprörda mammor och pappor.

Att utvecklas som wiccan inom ett coven är krävande och tar tid. Under tonårstiden har man en massa saker att komma underfund med, lära sig och vänja sig vid ändå, utan att dessutom arbeta intensivt med sin andliga utveckling. Därför är det bra att vänta tills man klarat av de rörigaste delarna av sin egen utveckling innan man börjar utvecklas tillsammans med andra. Dessutom är

man, hur mogen man själv än känner att man är, inte särskilt erfaren som tonåring. Jag behöver bara se tillbaka på min egen tonårstid och hur lite koll jag själv hade, trots att jag just då trodde jag visste allt. Jag skulle inte ha velat ha med mig själv som sextonåring i ett coven... ;) Det finns förstås ingen garanti för att man är mogen som människa när man är 18. Men det finns i alla fall en hyfsad chans att man kommit en bit på vägen.

Jag förstår att det kan kännas hårt att kanske behöva vänta i flera år innan man får gå med i ett coven. Men man kan lära sig mycket genom att läsa och arbeta på egen hand. Man kan skapa en egen grupp med jämnåriga vänner, eller kanske hitta någon öppen diskussionsgrupp. Och om man verkligen fortsätter att vara wiccan kommer man förr eller senare att hitta ett coven som passar.

När det gäller gruppritualer finns det grundläggande skillnader mellan coven och andra grupper. Ett coven utgörs av en sluten, ofta liten grupp där alla känner varandra väl. Man tillhör samma tradition och är alla vana att arbeta magiskt tillsammans. Detta gör att man uppnår en förstärkningseffekt som handlar om mycket mer än bara ”mer psykisk energi”. Man arbetar med ett samlat gruppedvetande som förstärker både kraften och upplevelsen för alla medverkande. Detta går inte att uppnå fullt ut i en lite lösare sammansatt grupp. Ju fler man är, desto mindre koll kan man ha på de andras upplevelser och medvetande. Därför brukar ett coven inte innehålla fler än tretton medlemmar. Om ett antal människor träffas bara för ett öppet sabbatsfirande kommer ritualen inte att bli kraftfull på samma sätt som en covenritual. De medverkande har dels inte samma vana att arbeta tillsammans, och dels mer spridda mål och traditioner. Däremot finns det givetvis en enorm styrka i en ritual med väldigt många medverkande.

Att arrangera en gruppritual är naturligtvis något man inte bör ge sig in på förrän man är ordentligt erfaren, och redan har jobbat en hel del i grupp. Hunters stycke ”I spetsen för en gruppritual” är i och för sig helt okej, men när du kommit så långt att du känner dig mogen för att hålla i en, köp i stället en bättre bok som beskriver det hela lite utförligare.

Citatet ”Du ska inte vara häxa ensam” (”Ye may not be a Witch alone”) kommer såvitt jag vet från Gardners ”Laws of the Craft”, och tolkningen här är definitivt Hunters egen. Oftare har den tolkats som att man helt enkelt inte kan praktisera utanför ett coven och ändå kalla sig wiccan. Jag menar inte att det är så, men så anser jag inte heller att man behöver följa allt Gardner sagt bokstavligt.

Kapitel tolv

Det här är ett bra kapitel. Jag har bara några små påpekanden.

Om dina föräldrar här i Sverige vill veta något om Wicca kan de förmodligen inte gå till ett möte i en öppen cirkel, eftersom det nästan inte finns några.

Om du är ung och nyligen har hittat Wicca så kan jag förstå om du vill berätta det för folk, för att göra klart att det här verkligen är en del av dig. Men av personlig erfarenhet vet jag att även saker som känns som om de ska vara för evigt kan ändras ganska snabbt. Särskilt i tonåren. Om Wicca verkligen är vägen för dig är det ingen brådska att berätta för alla att du är wiccan. Det kan du lika gärna vänta med ett tag, tills du verkligen är säker på att du valt rätt.

Påståendet att man i början bara fick bli medlem i ett gardnerianskt coven om man hade en partner att arbeta med finner jag ganska tveksamt. Visst har man lagt stor tonvikt på att arbeta i par av motsatt kön, men Gardner initierade mängder av ensamstående människor.

När det gäller stycket om sexmagi upprepar jag vad jag redan sagt. Sex i en ritual ska endast utföras av mycket erfarna personer, som är helt med på vad som händer. Givetvis kan alla sexuella handlingar i någon mån ses som magiska, men för att använda sex i ett specifikt magiskt syfte måste man ha mycket bra koll på vad man gör. Om man så småningom känner sig mogen för att utföra det är det nog bättre att lyssna till sin egen erfarenhet än att leta information i en nybörjarbok om Wicca. Därför kan man undra varför Hunter alls har tagit med det här stycket.

Kapitel tretton

Det här kapitlet är också bra. Några tillägg bara.

Som en femte punkt på listan för ”tonåringar i den hedniska gemenskapen” bör man lägga till mailinglistor och forum på internet. En sjätte kan vara pubmoot, om man hittar ett där åldern inte är ett hinder.

Stycket om häxkonst vid universitetet är uppenbart amerikanskt, och gäller i princip inte alls för Sverige. Inga wiccaner eller hedningar syns särskilt mycket offentligt på universitet och högskolor, såvitt jag vet. Det kan dock vara på väg att ändras, när religionen växer. Och man kan ju själv ta tag i saken.

Kapitel fjorton

Ett kapitel om att ”Tala för konsten” kan kännas ganska märkligt i en nybörjarsbok. Också detta kapitel är skrivet med väldigt amerikanska förhållanden som grund. Här i Sverige har Wicca och annan nyhedendom inte alls i samma utsträckning förekommit i media, på gott och ont.

Ett påstående som dock stämmer när det gäller den lilla publicitet som förekommit är att många av dem som syns utåt varit excentriker, som Hunter skriver. De personer som i svenska media trätt fram som häxor har ofta varit folk som kunnat uppfattas som ganska underliga. Genom dem kan man lätt få bilden att häxkonst handlar om en salig blandning av tarot, kristaller, ufon och delfiner. Det finns givetvis många människor som kallar sig häxor och ägnar sig åt sådana saker, men långt ifrån alla. En god anledning att inte kalla sig häxa är att man riskerar att förknippas just med personer som står för något man själv inte alls vill kopplas samman med. Som wiccan låter jag själv bli att kalla mig häxa eftersom det ordet snarast får många att tänka på New Age, i stället för den religion jag faktiskt ägnar mig åt.

En viktig punkt här, som Hunter inte betonar tillräckligt i sin bok, är att varken wiccaner eller andra nyhedningar är missionerande. Vi anser inte att alla måste ha samma religion som oss, och vi försöker inte aktivt sprida vår religion till andra. Om folk är intresserade ska det givetvis finnas information tillgänglig. Vi kan skriva böcker, bygga hemsidor och svara på frågor. Men det är den sökande själv som ska fatta beslutet, och att försöka övertala någon annan att bli wiccan vore att fullständigt gå emot religionens grunder.

I de fyra punkterna för att skapa större förståelse för häxkonst (Wicca) finns en hel del tveksamheter. Angående pentagrammet är det värt att nämna att denna symbol använts långt innan Wiccans skapelse, av en mängd olika kulturer och trosinriktningar, inklusive en del kristna. Även om vi använder oss av symbolen har vi ingen rätt att påstå att vi har ensamrätt till den. Det finns en mängd magiska och ockulta traditioner som använder pentagrammet som symbol, och om du väljer att bära den öppet får du också vara beredd på att folk misstolkar den.

Om du ger dig in på att skriva insändare om Wicca, se till att ha koll på vad du skriver. Det spelar ingen roll hur upprörd du är över att någon påstår att wiccaner dyrkar djävulen och äter barn; om du inte sakligt kan argumentera för motsatsen gör du mer skada än nytta. Om du tänker skriva en insändare eller tidningsartikel om Wicca, kolla upp alla fakta noga, se till att inte bara skriva saker som du tror eller har hört, och var beredd på att sansat kunna besvara alla motfrågor. Detta är heller inget man bör ägna sig åt som nybörjare.

Något av det dumaste man kan göra när man är ny som wiccan är att följa punkt fyra i det här stycket. Påståendet att ”eftersom allmänheten vet så lite om Wicca räcker det ofta att du berättar att du är häxa för att folk ska tro att du är expert” och ”Om du tror att du vet vad du talar om så sätt igång” är något av det konstigaste i hela boken. Man är inte expert för att allmänheten tror det. Det räcker inte att ha läst ”En Wiccans handbok”, praktiserat i ett halvår och gjort en självdedikering för att veta vad man pratar om. För att gå ut i media som häxa eller wiccan ska man ha ordentlig erfarenhet, veta precis vad man pratar om och vara väl medveten om att man representerar en hel rörelse. Om du som nybörjare framträder i TV och uttalar dig om Wicca utan någon direkt erfarenhet så är risken stor att du gör bort dig ordentligt. Och därmed får övriga wiccaner att framstå som idioter. Inte så roligt...

Påståendet under ”Korta svar” att Wicca är ”den europeiska motsvarigheten till de amerikanska indianfolkens religioner” är inte sant. Visst kan man se vissa likheter, men att likställa religionen hos en urbefolkning med en nyskapad religion i vårt västerländska samhälle är minst sagt missvisande. Hunter verkare helt enkelt ha lite dålig koll på sin religionshistoria här.

Rollspelsövningen här verkar bra. Det är nyttigt att träna på att formulera sig kring sin tro och religion.

Avslutning

Påståendet här att böcker kan störa processen att komma närmare det Gudomliga kanske kan vara sant i någon mån. Oftast används det dock bara som en förevändning att slippa besväret att läsa böcker. Min erfarenhet är att så länge man kombinerar läsandet med att öva och praktisera, så kan bokstudier av Wicca och magi bara vara till fördel. Läs så många olika böcker och texter du kan få tag på! Jämför olika människors åsikter och idéer, fundera över vilka som verkar vettiga och vilka som inte verkar funka alls. Ju mer du läser, desto bättre förutsättningar får du att bilda dig en bred och stadig grund för din egen uppfattning. Och du får ett större mönster att passa in dina egna praktiska erfarenheter i.

Rekommenderad läsning

De böcker jag läst av de som räknas upp här är bra, en hel del kan jag inte uttala mig om. Jag tänkte ge några egna tips på böcker att läsa vidare i, varav några finns med på Hunters lista.

"*Principles of Wicca*" av Vivianne Crowley är en enkel och kortfattad introduktion till Wicca. En del bitar kring Wiccans historia stämmer dock dåligt.

"*Wicca; The Old Religion in the New Millennium*" av Vivianne Crowley är lite mer djupgående och täcker in ett större område. Mycket bra trots den lite fåniga titeln. Även här finns dock vissa underligheter i historieavsnitten.

"*The Spiral Dance*" av Starhawk är en grundläggande klassiker med en tydligare feministisk inriktning. Mycket bra.

"*The Triumph of the Moon*" av Ronald Hutton är en noggrann redogörelse för nyhedendomens utveckling, med tonvikt på England. Mycket om Wicca. Det här är en ganska stadig bok, men den är grymt intressant och ger en bra koll på de fakta som så ofta saknas när man talar om Wiccans historia.

"*Celtic Wicca*" av Jane Raeburn är en bok om keltisk mytologi i ett wiccaperspektiv. Ganska inriktad på det praktiska, och mycket bra om man är intresserad av keltisk Wicca.

"*Wicca Covens*" av Judy Harrow är en bok för de lite mer erfarna, och enormt bra för den som leder eller tänker starta ett eget coven.

Min avslutning

Jag hoppas att den här texten har hjälpt dig med läsningen av "En Wiccans handbok". Att den hjälpt dig att upptäcka de delar som är felaktiga, eller bara lite konstiga. Och att jag kunnat fylla i med bra bitar som saknas i boken. Tänk också ännu en gång på att det du läst här är just mina personliga åsikter, och att jag inte påstår mig sitta inne med någon sorts absolut sanning.

Som sagt är det här förhoppningsvis på sin höjd en början på dina studier av Wicca. Om du känner att religionen passar dig, nöj dig då inte bara med att läsa den här boken. Fortsätt med allt annat du kommer över, prova saker själv, utför ritualer och fira årshögtiderna. Skapa dig en bred och mångsidig bild av vad Wicca är, och av hur du vill utöva din religion.

Jag är medveten om att det säkert finns brister och missar i min text, och blir glad om du gör mig uppmärksam på dem. Likaså får du gärna höra av dig om du har andra synpunkter eller frågor, till info@wicca.nu.

Var Välsignad!

Onn

Källor:

- Adler, Margot: "*Drawing Down the Moon*"
- Bonewits, Isaac: "*Real Magic*"
- Cat, Grey: "*Deepening Witchcraft*"
- Crowley, Vivianne: "*Wicca; The Old Religion in the New Millennium*"
- Davis, Morgan: "*From Man to Witch, Gerald Gardner 1946-1949*" <http://www.geraldgardner.com/index/Gardner46-49.PDF>
- Farrar, Janet och Stewart: "*A Witches' Bible*"
- Hunter, Jennifer: "*En Wiccans handbok - En ung häxas guide till ett magiskt liv*"
- Hutton, Ronald: "*The Triumph of the Moon*"